

STANOWISKO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 17 listopada 2010 r.

w sprawie zagrożeń niezawisłości sędziów zasygnalizowanych wystąpieniem Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 19 października 2010 roku.

Krajowa Rada Sądownictwa zgodnie z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Ma za zadanie reagować na wszelkie zachowania, które stanowią dla niezależności sądów i niezawisłości sędziów zagrożenie. W demokratycznym państwie prawa ochrona tych wartości leży w interesie każdego obywatela, gdyż zapewnia mu dostęp do rzetelnego, bezstronnego i kompetentnego sądu.

Sąd Okręgowy w Płocku postanowieniem z dnia 19 października 2010 roku wystąpił do Krajowej Rady Sądownictwa, zwracając uwagę na działanie prokuratora, mogące naruszać niezawisłość sędziowską. Polegało ono na przesłuchaniu przez prokuratora w postępowaniu karnym świadka w osobie sędzi Sądu Rejonowego w Płocku, która miała rozpoznać wniosek oskarżyciela o przedłużenie aresztu. Tymczasem prokurator przesłuchiwał Ją na okoliczności związane z wykonywaniem obowiązków sędziowskich przez nią oraz przez innych sędziów wspomnianego sądu, a także na okoliczności potencjalnych związków tych sędziów ze stronami postępowania.

Wezwanie do stawienia się w charakterze świadka dotyczyło sędzi, której początkowo przydzielono do referatu dwie sprawy zawierające wnioski prokuratora o przedłużenie tymczasowego aresztowania. Po wcześniejszym nieuwzględnieniu wniosku tej sędzi, o wyłączenie jej od rozpoznania obu spraw i późniejszej jej nieobecności na posiedzeniu z powodu choroby, obydwie sprawy rozpoznał inny sędzia, a wnioski prokuratorskie nie zostały uwzględnione.

Krajowa Rada Sądownictwa, podzielając stanowisko Sądu Okręgowego w Płocku stanowczo sprzeciwia się sposobowi prowadzenia przez prokuraturę czynności w opisanej sprawie. Zarówno z treści protokołu przesłuchania świadka jak i z protokołu posiedzenia sądu okręgowego wynika, iż wezwanie sędziego w charakterze świadka miało na celu wywarcie na przyszłość presji na sędziach. Natężenie tejże presji – jak słusznie zauważa sąd okręgowy – nie pozostało bez wpływu, zarówno na postrzeganie wymiaru sprawiedliwości jako całości jak i na niezawisłość sędziowską. Zachowanie prokuratora prowadzącego śledztwo, jak to określił sąd okręgowy, „jest jakimś wyrazem nie tylko odwetu z powodu nieuwzględnienia wniosku oskarżyciela”, ale także bezpodstawnie podaje w wątpliwość niezawisłość sędziowską w ogólności. W przypadku akceptacji takiego sposobu stosowania prawa, sędzia mógłby zostać poddany w każdej chwili rygorom formalnego postępowania

prowadzonego przez prokuratora w związku z nieuwzględnieniem przez sąd jego wniosku procesowego, co godziłoby w niezawisłość sędziowską oraz zaprzeczyłoby konstytucyjnemu prawu obywatela do sądu w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Związek pomiędzy faktem nieuwzględnienia wniosku prokuratora, a przesłuchaniem sędzi Sądu Rejonowego w Płocku jest, na gruncie przedstawionego Radzie stanu faktycznego, niewątpliwy i świadczy o rażącym nadużyciu prawa przez prowadzącego śledztwo prokuratora.

Jest to działanie, które Krajowa Rada Sądownictwa zdecydowanie potępia.

Wymiar sprawiedliwości w demokratycznym państwie prawnym nie może funkcjonować w warunkach wywierania presji na sędziów.

Krajowa Rada Sądownictwa apeluje do sędziów, aby w orzekaniu dochowywali wierności złożonemu ślubowaniu i przestrzegali zasady niezawisłości sędziowskiej bez względu na wywierane na nich naciski.